

PREZES

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisji Ścigania Zbrodni
przeciwko Narodowi Polskiemu

dr Jarosław Szarek

Warszawa, 7 maja 2018 r.

**Uczestnicy
Uroczystego otwarcia
Miejsca Pamięci Zbrodni Katyńskiej
z okazji 78. rocznicy Zbrodni Katyńskiej**

Grodzisk Wielkopolski, 9 maja 2018 r.

Jarosław Szarek

pozdrawiając uczestników wzruszającej uroczystości patriotycznej, poświęconej pamięci ofiar Zbrodni Katyńskiej, organizowanej w Grodzisku Wielkopolskim, chciałbym wyrazić ogromne słowa uznania dla jej inicjatorów.

Wolna Polska, także poprzez liczne przedsięwzięcia Instytutu Pamięci Narodowej, dokłada starań, by godnie uhonorować swoich bohaterów, którzy 78 lat temu zostali zamordowani w Katyniu przez sowieckich oprawców z NKWD.

Dzisiaj coraz więcej, chociaż wciąż nie wszystko, wiemy o losie polskich oficerów i funkcjonariuszy w Lesie Katyńskim. Znamy miejsce i mocodawców tej zbrodni. Coraz więcej wiemy o przebiegu i okolicznościach makabrycznych wydarzeń. Poszukujemy dokumentów, co do których istnienia mamy pewność. Wiemy też, w których archiwach powinniśmy ich szukać. W miarę ograniczonych (z międzynarodowego punktu widzenia) możliwości podejmujemy starania o sprawiedliwą i prawną ocenę tej eksterminacji. Co najważniejsze: jako Instytut Pamięci Narodowej nie szczędzimy sił ani środków, by prawda na temat tragedii Katynia była upowszechniona zarówno w kraju, jak i poza jego granicami. Prowadzimy akcje edukacyjne i staramy się dotrzeć do młodych Polaków, poprzez specjalne lekcje, wystawy, konkursy edukacyjne i publikacje.

Nie można jednak nie postawić pytania dlaczego, mimo ogromnego wysiłku i wyrafinowanych represji, komunistycznym władzom nie udało się wymazać z polskiej pamięci ofiary naszych rodaków z 1940 roku, a także dlaczego Polacy, w przeważającej większości, odrzucali kłamliwe twierdzenie o hitlerowskich sprawcach zbrodni.

Z pewnością główną przyczyną, w pewnym sensie odruchowego, nieakceptowania kłamstwa katyńskiego przez Polaków była nasza, wynikająca z historycznych doświadczeń, naturalna odporność na propagandę. Świadomość pochodzenia i powojennych warunków

1/2

#Moja NIEPODLEGŁA.

INSTYTUT PAMIĘCI NARODOWEJ – KOMISJA ŚCIGANIA ZBRODNI PRZECIWKO NARODOWI POLSKIEMU
ul. Wołoska 7, 02-675 Warszawa tel.: (22) 581 85 22 fax: (22) 581 85 24

www.ipn.gov.pl

instalowania się czerwonej dyktatury, a także jej metod, była zbyt duża, by twierdzenia nowej władzy zyskały masowy oddźwięk.

Dystans i niechęć (niejednokrotnie przeradzająca się w opór) wobec komunizmu stwarzały warunki do poszukiwania prawdy na temat Zbrodni Katyńskiej. Próbowano ją poznać i upowszechnić wiele osób i organizacji związanych z emigracją, a także powojenną konspiracją i częścią środowisk opozycyjnych. Nie do przecenienia jest w tej kwestii zwłaszcza rola Radia Wolna Europa. Komunistycznym fałszerstwom przeciwstawiał się także polski Kościół, którego duchowieństwo jednoznacznie opowiadało się po stronie prawdy.

Należy przede wszystkim podkreślić rolę środowisk związanych z rodzinami ofiar Zbrodni Katyńskiej. Dziesiątki tysięcy rodziców, wdów i sierot nie mogło liczyć na oficjalne uznanie ich tragedii i czuły się wykluczone ze zbiorowego procesu wychodzenia z narodowej traumy związanej z okrucieństwami wojny. Ich żałoba musiała pozostać skryta, a prawo dochodzenia do prawdy na temat losu swoich bliskich urastało do rangi przestępstwa zagrażającego politycznemu sensowi istnienia Polski Ludowej. Osoby te, i ich bolesne doświadczenia, nie mogły jednak pozostać niezauważone przez innych, zwłaszcza jeśli zwrócimy uwagę na fakt, że członkowie ich rodzin stanowili elitę II Rzeczypospolitej i odgrywali wyjątkową rolę, wynikającą z ich autorytetu w różnych środowiskach. Różne grupy i stowarzyszenia przez pół wieku komunistycznej dyktatury z ogromnym zaangażowaniem walczyły z ówczesną propagandą, stawiając opór wobec kłamstw na temat sprawców i okoliczności zbrodni. Pamiętając o ofiarach sowieckiego mordu w Lesie Katyńskim pamiętajmy także o wszystkich którzy przez kolejne lata stawali w obronie prawdy.

Z wdzięcznością chciałbym zwrócić się do inicjatorów powołania Miejsca Pamięci Zbrodni Katyńskiej w Grodzisku Wielkopolskim i do wszystkich osób, które zaangażowały się w to przedsięwzięcie. Niech nasza pamięć o zamordowanych w Katyniu zawsze będzie żywa. Cześć ich pamięci!

Z szacunkiem
Janusz Szlachetka